ПРОБЛЕМНІ СИТУАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПУБЛІЧНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТАРИФІВ

Н. М. МАТВЄЄВА, канд. екон. наук, доц.
Л. К. ЦИМБАЛІСТЕНКО, аспірант
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
Natalia.matveeva/@gmail.com

Процес формування тарифу на комунальні послуги повинен полягати в пошуку компромісу між технічними завданнями і фінансовими потребами постачальників послуг і платоспроможним попитом споживачів.

Система регулювання комунальних підприємств повинна забезпечувати прогностичність і передбачуваність зміни тарифів.

Тарифи повинні установлюватися на певний строк (період регулювання), який має бути погоджений з періодом регулювання тарифів, установлюваних на державному (газ) і регіональному (електроенергія) рівнях.

Ця вимога переслідує виконання трьох цілей:

– створює ситуацію визначеності у відношенні майбутніх грошових потоків підприємства, що знижує ризики інвестування в нього;

– протягом регульованого періоду підприємство може проводити заходи щодо зниження витрат, а отриману економію витрачати на повернення позикових коштів;

– даний захід сприятиме росту економічної визначеності для споживачів комунальних послуг.

Установлення терміну дії тарифу повинне доповнюватися в умовах нестабільної економіки визначенням зовнішніх факторів (наприклад, темпів інфляції), зміна яких має приводити до обов'язкового автоматичного перерахунку тарифу або зміни виробничої програми підприємства.

Процедури тарифного регулювання повинні забезпечувати публічність процесу формування тарифів. Це необхідно для того, щоб досягти довіри з боку споживачів комунальних послуг, а також сприяти досягненню балансу інтересів у процесі регулювання тарифів. Публічність системи повинна забезпечити необхідна методична й інформаційна взаємодія між окремими елементами цієї системи: процедурами моніторингу, підготовки і розгляду заявок на перегляд тарифів, їхнього затвердження і вступу в силу.

Важливим фактором ефективного тарифного регулювання повинно стати підвищення професіоналізму регулюючого органа, забезпечення його роботи максимально детальними формалізованими процедурами. Відповідно до законодавства регулювання діяльності муніципальних підприємств є компетенцією органів місцевого самоврядування. У регіональних центрах і великих містах органи місцевого самоврядування здатні сформувати професійно працюючі регульовані органи або залучити до їх роботи висококваліфікованих фахівців у рамках міжвідомчих комісій. Для малих

муніципальних утворень доцільно делегувати функцію з регулювання тарифів підприємств комунальної інфраструктури на регіональний рівень, що повинно підвищити якість прийнятих рішень.

Важливим завданням забезпечення ефективного функціонування ринку послуг теплопостачання є створення нових нормативно-правових актів і удосконалення чинного законодавства щодо: приватизації джерел теплової енергії, що перебувають у комунальній власності; передачі в управління, оренду, концесію об'єктів теплопостачання; ліцензування господарської діяльності з виробництва, надання та постачання теплової енергії.

Список використаних джерел:

1. Вакуленко В. М., Дегтяренко Ю. Ф. та ін. Економіка міст: Україна і світовий досвід / За ред. В. Макухи. – Київ : Основи, 2017. – 243 с.
2. Економічна енциклопедія. – Київ : Вид. Центр "Академія".– 2000. – Т.2, С.549.